

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Tale ved samråd med Folketingets Uddannelsesudvalg – UDU alm. Del. Spørgsmål Å, AA og AB. Spørgsmålene er stillet af Bjarne Laustsen (S).
Titel	<p>Spørgsmål Å: ”Der er set flere eksempler på, at udenlandske elever lokkes til Danmark primært fra Østeuropa som billig arbejdskraft til bl.a. landbruget og gartnerier. Eleverne lokkes med en hvervning, som ofte kan betegnes som uetisk og vildledende, idet den er så mangelfuld, at eleverne slet ikke er klar over, hvad uddannelsen indebærer, og at uddannelserne ikke altid er godkendt til ETCS-point. Vil ministeren på denne baggrund redegøre for de arrangementer, som skoler laver for at lokke elever til Danmark som billig arbejdskraft, herunder skolernes rolle i rekrutteringen?”</p> <p>Spørgsmål AA: ”Hvordan vil ministeren sikre, at erhvervsuddannelser og derved uddannelsestaxametre i fremtiden ikke bliver misbrugt til at skaffe billig arbejdskraft til Danmark?”</p> <p>Spørgsmål AB: ”Hvilke muligheder ser ministeren for at udarbejde en procedure for, at en sådan uetisk og vildledende rekrutte-</p>

ring ikke sker i fremtiden, herunder en procedure for godkendelse af udenlandske studerende, hvor både arbejdsgiversiden og arbejdstagersiden er repræsenteret, således at der sker en forsvarlig rekruttering af udenlandske elever til f.eks. landbrugsuddannelser og gartneriuddannelser, så elever ikke udnyttes som billig arbejdskraft, og at de får en reel uddannelse, de kan bruge til noget?”

Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	3-5 minutter
Tid og sted	Folketingets Uddannelsesudvalg, tirsdag den 22. april 2008, kl. 13.30

Disposition

1. Indledning
2. Svar på spørgsmål Å
3. Svar på spørgsmål AA
4. Svar på spørgsmål AB

Indledning

Inden jeg går over til besvarelsen af de enkelte spørgsmål, vil jeg skitsere de regler om udlændinges adgang til danske erhvervsuddannelser, der har særlig betydning for besvarelsen.

For det første: En tredielandsborger, som ønsker at deltage i en **ungdomsuddannelse** her i landet, kan gives opholdstilladelse i højst et år. Uddannelsen skal være godkendt af en statslig myndighed og uddannelsen må højst vare et år. Udlændingens forsørgelse skal være sikret gennem egne midler. Udlændinge, der har opholdstilladelse på baggrund af en grund- eller ungdomsuddannelse, hvori der indgår en periode med lønnet praktik, vil typisk blive givet arbejdstilladelse med henblik på deltagelse i praktikforløbet.

Da alle erhvervsuddannelser varer mere end ét år, betyder det, at erhvervsuddannelser ikke kan give grundlag for opholdstilladelse efter disse regler.

For det andet: En tredielandsborger eller en EU-borgeromfattet af overgangsordningen, som ønsker at komme til landet som **praktikant**, kan få opholdstilladelse hertil i op til 18 måneder, dog ikke længere end kontraktperioden. Kombinerer praktikanten sit praktikophold med relevant skoleundervisning på fx en erhvervsskole, kan praktikanten få opholdstilladelse med gyldighed i op til 24 måneder.

En erhvervsskole kan optage praktikanter til sådan undervisning, men så skal der være tale om deltagerbetalt undervisning eller AMU-kurser, hvis de almindelige optagelsesbetingelser i øvrigt er opfyldt.

En udlænding på praktikophold vil normalt ikke kunne gennemføre en afsluttet erhvervsfaglig uddannelse inden for de nævnte tidsmæssige rammer. Derfor kan en skole som udgangspunkt ikke optage praktikanter i erhvervsuddannelser med tilskud.

Besvarelse af spørgsmål Å

Spørgsmål Å: ”Der er set flere eksempler på, at udenlandske elever lokkes til Danmark primært fra Østeuropa som billig arbejdskraft til bl.a. landbruget og gartnerier. Eleverne lokkes med en hvervning, som ofte kan betegnes som uetisk og vildledende,

idet den er så mangelfuld, at eleverne slet ikke er klar over, hvad uddannelsen indebærer, og at uddannelserne ikke altid er godkendt til ETCS-point. Vil ministeren på denne baggrund redegøre for de arrangementer, som skoler laver for at lokke elever til Danmark som billig arbejdskraft, herunder skolernes rolle i rekrutteringen?”

- Jeg har ikke grundlag for at tage stilling til spørgsmålets forudsætning om, at skoler lokker eller hverver udenlandske elever til Danmark med vildledende oplysninger.
- Jeg kan oplyse, at Undervisningsministeriet for tiden behandler nogle sager om udenlandske elever, der er eller har været optaget på skoler for erhvervsrettet uddannelse til undervisning med tilskud inden for landbrug og gartneri. Det gælder både tekniske skoler og landbrugsskoler.
- I mit svar af den 10. marts 2008 på udvalgets spørgsmål 143 (alm. del) har jeg oplyst udvalget om en sag vedrørende Aalborg Tekniske Skole, og jeg kan nu tilføje, at skolen er blevet pålagt at tilbagebetale de tilskud, som skolen har modtaget til sin aktivitet med ukrainske elever inden for erhvervsuddannelsen til jordbrugsassistent. Dette skyldes, at undervisningen ikke var tilskudsberettiget blandt andet fordi den ikke tog sigte på, at eleverne kunne afslutte uddannelsen.
- Aalborg Tekniske Skole har optrådt uheldigt i forhold til de elever, som skolen først stillede i udsigt, at de kunne få undervisning for derefter at aflyse undervisningen.
- Skolen har den 12. oktober 2007 indgået en samarbejdsaftale – Cooperation Agreement – med Uman State Agrarian University, som er et landbrugsuniversitet i Ukraine.
- Formålet med aftalen er udveksling af studerende med hensyn til undervisning og eventuelt praktik.
- Det fremgår af ministeriets undersøgelse, at to elever er kommet til Danmark som praktikanter, og har fået tilsagn om undervisning på baggrund af denne samarbejdsaftale.
- Det fremgår ikke af aftalen, at den pågældende undervisning skal være en hel kompetencegivende uddannelse, og skolen har til sagen oplyst, at skolen kun har stillet dele af den kompetencegivende uddannelse i udsigt.

- Aalborg Tekniske Skole har meddelt ministeriet, at aftalen nu er opsagt fra skolens side. På den baggrund har ministeriet ikke fundet anledning til at foretage yderligere i forhold til denne samarbejdsaftale.
- Ministeriets sagsbehandling i de øvrige sager er endnu ikke afsluttet, og jeg kan derfor ikke udtale mig om karakteren af de arrangementer, som skolerne måtte have medvirket til i relation til undervisning af udlændinge.

Besvarelse af spørgsmål AA:

Spørgsmål AA: ”Hvordan vil ministeren sikre, at erhvervsuddannelser og derved uddannelsesexamener i fremtiden ikke bliver misbrugt til at skaffe billig arbejdskraft til Danmark?”

- Som jeg har redegjort for i min indledning, kan tredjelandsborger, der ønsker en erhvervsuddannelse, ikke få opholdstilladelse til ungdomsuddannelse her i landet.
- Jeg har også omtalt, at disse udlændinge som udgangspunkt ikke optages i en erhvervsuddannelse med statstilskud som led i en praktikantordning på grund af uddannelsens normale varighed.
- Da erhvervsuddannelserne er vekseluddannelser vil der normalt indgå et element af praktikuddannelse, selv om en elev får godskrevet en del af uddannelsen på baggrund af forudgående uddannelse eller beskæftigelse.
- Uddannelsesreglerne er udformet med sigte på, at praktikuddannelsen ikke udgør en kilde til billig arbejdskraft for virksomhederne, uanset om der er tale om indenlandske eller udenlandske elever.
- Undervisningsministeriet fører tilsyn med, at skolerne følger reglerne i uddannelseslovgivningen, og griber ind når der konstateres fejl, som det for eksempel er sket i sagen fra Aalborg.
- Jeg mener, at den gældende lovgivning på området indeholder de nødvendige håndtag til at undgå misbrug.

Besvarelse af spørgsmål AB:

Spørgsmål AB: ”Hvilke muligheder ser ministeren for at udarbejde en procedure for, at en sådan uetisk og vildledende rekruttering ikke sker i fremtiden, herunder en procedure for godkendelse af udenlandske studerende, hvor både arbejdsgiversiden og

arbejdstagersiden er repræsenteret, således at der sker en forsvarlig rekruttering af udenlandske elever til f.eks. landbrugsuddannelser og gartneriuddannelser, så elever ikke udnyttes som billig arbejdskraft, og at de får en reel uddannelse, de kan bruge til noget?”

- En godkendt selvejende institution for erhvervsrettet uddannelse er underlagt et almindeligt ulovbestemt krav om sandhedsforpligtelse og redelighedsforpligtelse på principielt samme måde som offentlige institutioner.
- Skolens bestyrelse indestår for skolens opfyldelse af denne grundlæggende betingelse for erhvervsskoledrift både overfor omverdenen og overfor Undervisningsministeriet som tilsynsmyndighed.
- Manglende opfyldelse af de grundlæggende krav vil give anledning til påtale og påbud fra Undervisningsministeriet til skolen om at ændre praksis.
- En arbejdsgruppe har på baggrund af nogle sager på andre uddannelsesområder tidligere formuleret retningslinjer for samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og myndigheder om kontrol og tilsyn i forbindelse med optagelse og undervisning af udenlandske studerende.
- De tilsynssager, som jeg tidligere har omtalt, tyder på, at retningslinjerne skal revideres i samarbejde mellem Undervisningsministeriet og Integrationsministeriet og med inddragelse af bestyrelsesforeningerne på erhvervsskoleområdet, hvor arbejdsmarkedets parter har en dominerende indflydelse.
- Arbejdsgivere og arbejdstagere deltager desuden gennem de paritetiske faglige udvalg i styringen af erhvervsuddannelserne. Udvalgene godkender blandt andet virksomheder til at indgå uddannelsesaftaler med elever, der skal gennemføre en uddannelse efter erhvervsuddannelseslovens regler.
- Hertil kommer, at uddannelsesreglerne er udarbejdet under medvirken af arbejdsmarkedets parter. Det sker blandt andet for at undgå, at elever udnyttes som billig arbejdskraft – uanset om det er danske eller udenlandske elever, der er tale om.
- De grundlæggende landbrugsuddannelser på landbrugsskolerne er fra den 1. juli 2008 også omfattet af et paritetisk fagligt udvalgs kompetence.
- Men udvalgene deltager ikke i afgørelsen om optagelse af elever på skole.

- Skolerne skal vurdere både danske og udenlandske ansøgere realkompetencer og på den baggrund fastlægge en individuel uddannelsesplan for den enkelte elev. Jeg har ingen planer om at give arbejdsmarkedets parter en rolle i denne optagelsesprocedure. Det ville være et særdeles upraktisk omsvøb, som kun ville medføre et enormt øget bureaukrati for både skoler, borgere og arbejdsmarkedets parter.
- Jeg kan endelig oplyse, at en eventuel afkorting af elevens praktiktid kun kan foretages ved afgørelse truffet af det faglige udvalg.